

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Київ

22 жовтня 2020 р.

№ 46 -рк

Про припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції

Розглянувши подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції № 127-01/351-п від 09.09.2020 за ознаками порушення фізичною особою-підприємцем Карієм Євгеном Дмитровичем (с. Чайки, Києво-Святошинський р-н, Київська обл., ідентифікаційний код 2753218910) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, Антимонопольний комітет України

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

- (1) Дії фізичної особи-підприємця Карія Євгена Дмитровича (с. Чайки, Києво-Святошинський р-н, Київська обл., ідентифікаційний код 2753218910) (далі – ФОП Карій) з повідомлення відомостей щодо споживчих якостей у маркуванні продукції – антисептик для рук та шкіри, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (2) Основним видом діяльності ФОП Карій, згідно з класифікацією видів економічної діяльності, є виробництво парфумерних та косметичних засобів (код КВЕД 20.42). Отже, ФОП Карій у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ОБСТАВИНИ

- (3) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) на підставі частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (4) Дорученням Голови Комітету від 23.03.2020 № 13-01/278 органи Комітету було уповноважено здійснювати періодичний моніторинг рекламних матеріалів лікарських засобів, методів профілактики тощо. Метою таких дій є: недопущення поширення на території України інформації, що вводить в оману, в умовах пандемії коронавірусу COVID-19; виявлення та припинення порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції, у сфері поширення інформації, пов'язаної з лікуванням та / або профілактикою захворювань, викликаних коронавірусом COVID-19, що поширюється на території України.

- (5) У рамках зазначених вище заходів, урахувавши наявність численних відомостей щодо продукції немедичного призначення, як то антибактеріальних, антисептичних спреїв, розчинів, серветок, гелів та інших засобів, які прямо чи опосередковано вказують на здатність такої продукції знищувати бактерії та віруси, на офіційному веб-сайті Комітету 02.04.2020 було розміщено інформацію¹ про застереження суб'єктів господарювання щодо поширення неправдивої, неповної або неточної інформації про антисептичні чи дезінфекційні властивості спреїв, розчинів, гелів, серветок та інших засобів, зокрема про їхню здатність знищувати мікроорганізми, з метою привабливості споживачів.
- (6) Зазначене посилення, зокрема, містить попередження виробників щодо поширення інформації (на упаковках, етикетках, в рекламі, інформаційних повідомленнях тощо), що вводить в оману споживачів, якою, у тому числі, може вважатися повідомлення щодо властивостей засобу за відсутності належного обґрунтування таких повідомлень, зокрема, знешкодження бактерій у певній кількості (95 %, 99 %, 99,9 % тощо).
- (7) З урахуванням вказаного та в рамках здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, органами Комітету з відкритих джерел інформації було виявлено факт реалізації продукції – антисептик для рук та шкіри у асортименті (далі – Продукція) виробництва ФОП Карій, маркування якої містить повідомлення «CoronaSeptic», «99,99%», «дезінфікує», які вказують на споживчі властивості Продукції (фотокопія 1, фотокопія 2):

Фотокопія 1

¹ АМКУ закликає виробників не називати свої засоби антисептичними чи дезінфекційними без достатніх підстав [Антимонопольний комітет України]: <https://amcu.gov.ua/news/amku-zaklikaye-virobnikiv-ne-nazivati-svoyi-zasobi-antiseptichnimi-chi-dezinfekciynimi-bez-dostatnih-pidstav>

Фотокопія 2

- (8) У зв'язку із вказаним ФОП Карію було направлено вимогу державного уповноваженого Комітету від 27.07.2020 № 127-26/04-10449 (далі – Вимога) про надання інформації щодо підстав для розміщення вказаної інформації у маркуванні Продукції.
- (9) Листом від 27.08.2020 № 27 (вх. № 8-01/11165 від 31.08.2020) (далі – Лист) ФОП Карій надав відповідь на Вимогу, у якому вказав таке.
- (10) Використання позначень «99,99» та «Coronaseptic» ФОП Карій здійснює з березня 2020.
- (11) Відповідальність за інформацію, яка поширюється у маркуванні Продукції несе ФОП Карій.
- (12) На питання Вимоги щодо надання переліку обов'язкових дозвільних документів для здійснення виробництва та реалізації Продукції ФОП Карій надав ТУУ 20.4-2753218910-001:2019 «Лосьйони для рук», а також, копію висновку Державної санітарно-епідеміологічної експертизи № 12.2-18-2/7833 від 14.04.2020 (далі – Висновок) на Продукцію, відповідно до якого сфера застосування та реалізації об'єкта експертизи є нормативна документація на лосьйони для рук.
- (13) У відповідь на питання Вимоги щодо складу Продукції ФОП Карій повідомив, що на 100 мл Продукції входить: ізопропанол 60 г, вода очищена 32,85 г, гліцерин 5 г, D-пантенол 0,3 г, алое-гель 1,0 г, карбомер 0,6 г, ефірна олія чайного дерева 0,25 г.
- (14) При цьому ані Висновок, ані ТУУ 20.4-2753218910-001:2019 точний склад Продукції не містять.
- (15) У відповідь на питання Вимоги щодо того, чим підтверджується заявлені властивості Продукції, які вказані у її маркуванні, зокрема, про захист та / або дію та / або знищення 99,99 % типів вірусів, а також, корона вірусу, ФОП Карій у Листі зазначив, що склад Продукції розроблено з сировини, відповідно до вимог та за

- рецептурою Міністерства охорони здоров'я (при цьому ФОП Карій не зазначив, яких саме вимог та чим така відповідність підтверджується).
- (16) Відповідно до інформації, викладеної у маркуванні, до складу Продукції входять, активні компоненти, а саме – ізопропанол, який у достатній концентрації має антибактеріальні та противірусні властивості.
  - (17) При цьому ФОП Карій не надав жодних підтвердних документів компетентних органів які б засвідчували склад Продукції, зокрема, вміст ізопропанолу у достатній концентрації, а також, основні споживчі властивості Продукції у вигляді знищення бактерій та вірусів (зокрема, висновки, лабораторні дослідження).
  - (18) Отже, основна інформація, зазначена у маркуванні Продукції, яка визначає Продукцію, як дезінфекційний засіб, не відповідає сфері застосування, вказаній у Висновку та наданим ФОП Карієм власним технічним умовам, відповідно до яких Продукцію визначено як лосьйони для рук.
  - (19) Іншими підтвердними документами заявлені споживчі властивості Продукції, зокрема, про дезінфекційні властивості, а також, у вигляді позначень про здатність Продукції на 99,99 % знищувати бактерії та віруси, не визначені.
  - (20) Крім того, підтверджені загальної кількості бактерій, виходячи з відкритих джерел наукової інформації, не існує, як і відсутня інформація, яка б свідчила про ефективність дії спиртовмісних засобів з інактивації бактерій та / або вірусів, яка була б визначена у відсотках.
  - (21) Натомість, за наявною у Комітеті інформацією, науково-медичні ресурси містять численні посилання на дослідження, які свідчать про існування патогенних мікроорганізмів, які не піддаються інактивації спиртовмісними засобами.
  - (22) На веб-сайті Національного центру біотехнологічної інформації (NCBI), що був створений як підрозділ Національної медичної бібліотеки в Національному інституті здоров'я США, розміщено результати наукового дослідження², висновки якого свідчать, зокрема, про те, що окремі види патогенних мікроорганізмів проявляють стійкість до 70 % дезінфекції ізопропанолом, що відбувається, зокрема, за рахунок мутації мікроорганізмів та їх адаптації до спиртовмісних засобів.
  - (23) До того ж, наукові публікації NCBI із досліджень спиртовмісних засобів свідчать про те, що окремі види штамів, наприклад, *Staphylococcus epidermidis*, демонструють життєздатність після застосування спирту різної концентрації³.
  - (24) Отже, з урахуванням пояснень ФОП Фурман, дії з повідомлення про дезінфекційні властивості Продукції жодними підтвердними документами не обґрунтовані, відповідно, мають ознаки поширення інформації, що вводить в оману.
  - (25) Відповідно до медичного енциклопедичного словника (Collins, Янгсон Р.М., 2005 рік) антисептик – це будь-яка речовина, яка здатна вбивати інфекційні мікроорганізми.
  - (26) Відповідно до викладеної у Листі інформації ФОП Карій не має підтверджених належним чином документів щодо бактерицидної, бактеріостатичної, противірусної тощо, здатності Продукції, зокрема, визначеної у відсотках, що має ознаки поширення неточної інформації.
  - (27) При цьому дослідження зі здатності засобів до інактивації патогенних мікроорганізмів передбачають складні лабораторні заходи, що виконуються

² Increasing tolerance of hospital *Enterococcus faecium* to handwash alcohols [National Center for Biotechnology Information]: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30068573/>

³ Ethanol and Isopropyl Alcohol Exposure Increases Biofilm Formation in *Staphylococcus aureus* and *Staphylococcus epidermidis* [National Center for Biotechnology Information, U.S. National Library of Medicine]: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4471055/#:~:text=Ethanol%20and%20isopropyl%20alcohol%20exposure%20increases%20biofilm%20formation%20of%20S,viable%20Staphylococci%20from%20formed%20biofilm>

- фахівцями мікробіології, у спеціально призначених для таких цілей приміщеннях, на спеціальному обладнанні, у разі необхідності, на окремі види мікроорганізмів.
- (28) Окрім зазначеного, лабораторні / клінічні дослідження, якими визначається дія антимікробного засобу передбачає визначення часу, протягом якого відбувається інактивація досліджуваного мікроорганізму, що є водночас однією з основних споживчих характеристик призначеного для інактивації мікроорганізмів, засобу.
- (29) Зазначена інформація у маркуванні Продукції відсутня, що свідчить про ознаки поширення неповної інформації про основні споживчі якості у маркуванні Продукції.
- (30) Разом із тим, відповідно до інформації, викладеної у листі Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (вх. № 127-29/04-8544 від 15.06.2020) процедура погодження введення у обіг дезінфекційної продукції регламентовано Порядком державної реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 (далі – Порядок реєстрації).
- (31) Порядком реєстрації передбачено перелік документів, що подаються до Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ), у тому числі, засвідчені в установленому законодавством порядку результати оцінки (звіти, протоколи) специфічної активності, безпечності, якості (ефективності) засобу та результати випробування на практиці, проведені згідно з вимогами належної лабораторної практики або виконані відповідно до пункту 15 Порядку реєстрації.
- (32) Отже, суб'єкти господарювання, поширюючи інформацію про споживчі властивості виробленої ними продукції, зокрема, без належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, можуть отримувати необґрунтовані конкурентні переваги перед виробниками, продукція яких пройшла реєстрацію відповідно до процедури, визначеної Порядком реєстрації, була об'єктом відповідних досліджень, що належним чином підтверджують її споживчі якості, зокрема, щодо здатності знищення мікроорганізмів.

4. ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

- (33) Відповідно до статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на наміри цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, робіт, послуг цього суб'єкта господарювання.
- (34) При розгляді питання наявності ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у діях ФОП Карій з поширення інформації у маркуванні Продукції та аналізу наявної у Комітеті інформації, встановлено таке.
- (35) Маркування у вигляді словесних позначень «дезинфікує», «Coronaseptic», свідчить про безпосереднє призначення Продукції, а у сукупності з позначенням «99,99%», з огляду на спосіб викладення інформації, вказує на ступінь ефективності Продукції.
- (36) Однак, відповідно до висновку Державної санітарно-епідеміологічної експертизи № 12.2-18-1/6754 від 31.03.2020 та інших наданих Товариством підтвердних документів, Продукція призначена для косметичного догляду за шкірою.
- (37) Отже, позначення «Coronaseptic», «дезинфікує», «99,99», які позиціонують Продукцію як антимікробний засіб, не відповідають підтвердним документам, якими призначення Продукції визначено як засіб косметичний – лосьйон для рук, відповідно, такі дії ФОП Карій мають ознаки поширення неточної інформації.

- (38) Повідомлення у маркуванні Продукції про її антимікробні властивості не мають обґрунтування у вигляді висновків компетентних органів та / або результатів проведення відповідних досліджень, які свідчать про антимікробну ефективність Продукції, зокрема, у відсотках.
- (39) Документи, які визначають та підтверджують точний склад Продукції, на підставі якого можна зробити висновок щодо вірогідних антимікробних властивостей Продукції, також відсутні.
- (40) Відповідно до вимог статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів» інформація, розміщена у маркуванні продукції, повинна містити дані про основні властивості продукції, що забезпечує можливість її свідомого і компетентного вибору.
- (41) Повідомлення у маркуванні Продукції про антибактеріальну та / або віруліцидну властивості засобу, зокрема, у відсотках, без проведення клінічних / лабораторних досліджень та / або належного підтвердження у вигляді висновків компетентних органів, у тому числі, щодо невизначеного переліку мікроорганізмів, є неточною інформацією.
- (42) Крім того, повідомлення щодо антибактеріальних та / або віруліцидних властивостей засобу без зазначення у маркуванні, на які саме мікроорганізми діє продукція (що клінічно / лабораторно підтверджено), а також, час, за який відбувається інактивація цих мікроорганізмів, є неповною інформацією.
- (43) Разом із тим, використання засобів, що мають антибактеріальні та віруліцидні властивості, є однією з найнеобхідніших умов через пандемічну ситуацію, що склалася у країні та світі та стосується усіх без винятку свідомих споживачів.
- (44) При цьому здатність, та, зокрема, ступінь здатності продукції до знищення патогенних мікроорганізмів є основною її споживчою властивістю, призначенням, та причиною придбання споживачем.
- (45) За умов очевидного підвищеного попиту на антисептичну продукцію, повідомлення у маркуванні Продукції через спосіб розміщення може суттєвим чином впливати на наміри споживачів щодо придбання такої продукції та надавати їй виробникові конкурентних переваг, які досягаються за рахунок повідомлення неточних та/або неповних відомостей, зокрема, перед виробниками, аналогічна продукція яких відповідає усім вимогам та Порядку реєстрації.
- (46) Отже, беручи до уваги пояснення ФОП Карія та надані ним підтвердних документи, дії ФОП Карія, з урахуванням способу розміщення інформації у маркуванні Продукції, зокрема, повідомлень «**Coronaseptic**», «**дезинфікує**», «**99,99%**», за відсутності підстав для розміщення такої інформації, а також, відсутності відомостей, на які мікроорганізми поширюється, підтверджена належним чином, дія Продукції, часу інактивації/бактеріостатичної дії на такі мікроорганізми, містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, яка вводить в оману.
- (47) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, – щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи наведене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Антимонопольний комітет України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Фізичній особі-підприємцю Карію Євгену Дмитровичу (с. Чайки, Києво-Святошинський р-н, Київська обл., ідентифікаційний код 2753218910) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації що вводить в оману, про антимікробні властивості продукції антисептик для рук, у її маркуванні. Інформування споживачів щодо споживчих властивостей продукції власного виробництва здійснювати у спосіб, який не вводитиме в оману.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особам, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Антимонопольний комітет України у десятиденний строк з дня їх отримання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА